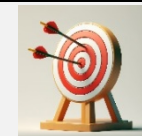
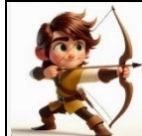

LEESSTRATEGIEËN

Het leesdoel voor ogen houden: Met welk doel lees ik deze tekst? Om te genieten, om iets te weten te komen, om iets te maken, om iets te leren...
Welke vragen heb ik over het onderwerp? Wat vind ik van de tekst? Weet ik wat ik te weten wilde komen? Wat weet ik nog niet?

	Voorspellen	Visualiseren	Verbinden met voorkennis over het onderwerp	Nadenken over woordbetekenissen	Begrip controleren	Vragen bedenken bij de boodschap	Terugblikken en herlezen	Samenvatten
Symbol Tip: maak dit schooleigen en kies zelf symbolen								
Wat?	Een inschatting maken van wat er zou kunnen gebeuren op basis van beschikbare informatie.	Je inleven in de tekst en je daar een beeld van maken in je hoofd of 'op papier'.	De tekst in verband brengen met wat je als lezer al weet of zelf hebt meegemaakt.	De betekenis van een woord achterhalen door het toepassen van woordleerstrategieën.	Nagaan of je de tekst of delen van de tekst begrepen hebt.	Welke vragen roept de tekst bij je op? Tijdens het lezen zoek je het antwoord op deze vragen.	Een deel van de tekst herlezen of terugblikken naar de kaft of de afbeeldingen om de tekst beter te begrijpen.	Op zoek gaan naar de hoofdgedachte en de belangrijkste info in de tekst.
Wanneer?	voor – tijdens – na	voor – tijdens – na	voor – tijdens – na	voor – tijdens – na	voor – tijdens – na	voor – tijdens – na	tijdens – na	tijdens – na
Hoe?	Je doet een voorspelling op basis van de titel, de kaft, de achterflap van het boek met de korte inhoud, de inhoudsopgave, de titels en tussentitels, illustraties of foto's in de tekst. Je stelt je voorspellingen bij tijdens het lezen en je gaat na of je voorspellingen kloppen na het lezen. <u>De lezer zegt:</u> Waarover zal de tekst gaan? Wat verwacht ik? Als ik naar de kaft kijk, denk ik dat dit boek gaat over ... Ik ken de schrijver (auteur), ik heb al boeken van hem gelezen. Als ik naar de prenten/foto's kijk, denk ik dat de tekst gaat over ... Ik voorspel dat.... omdat ... Ik denk dat hierna ... zal gebeuren omdat ...	Je verbeelden wat je leest doe je door je een beeld te vormen in je hoofd, maar ook door de gelezen informatie te tekenen of te noteren in een schema. De illustraties ondersteunen de leerlingen om de tekst te visualiseren. <u>De lezer zegt:</u> Als ik dit lees dan zie ik ... Ik heb hierbij een beeld in mijn hoofd van ... Ik zie voor me ...	Je weet al iets over het onderwerp van de tekst. Dat kunnen eigen ervaringen zijn of dingen die je weet omdat je er een boek over gelezen hebt of omdat je er een documentaire over gezien hebt. <u>De lezer zegt over zijn eigen ervaringen over het onderwerp uit de tekst:</u> Wat weet ik hier al over? Dit doet me denken aan ... Ik heb dit ook al een keer meegemaakt, dat was toen ... Dit is net als ... <u>De lezer zegt over zijn eigen kennis van de wereld die relevant is voor de tekst:</u> Kan dit ook in het echt gebeuren? Ik heb op tv gezien dat ... Mijn (persoon) heeft al eens verteld dat ... Ik heb al eens iets gelezen van deze auteur, dat vond ik ... In de krant stond ... In een ander boek stond ... Dit kan bij uitbreiding ook voorkennis zijn over de tekst: Welke soort tekst is dit? Wie schrijft deze tekst? Welke kenmerken heeft deze tekst? Wat vertellen de lay-out en de structuur van de tekst?	1. Visualiseren door prenten in het boek of bij de tekst tonen, zelf tekenen of voordoen, voorwerp tonen. 2. Synoniem noemen, het woord uitleggen. 3. Woord gebruiken in een andere zin, in een andere context. <u>De lezer vraagt:</u> -Is het woord belangrijk om de tekst of het stuk tekst te begrijpen? (ja – nee) -Voorspellen: wat zou de betekenis kunnen zijn? -Bij een nieuw of moeilijk woord lees ik eerst even verder. Staat het woord verder uitgelegd? (ja – nee) -Wat weet ik al over het woord? -Kan ik aan delen van het woord betekenis verlenen? -Kan ik achterhalen waarnaar het woord verwijst? -Kan ik de betekenis raden aan de hand van de zin, de context? (ja, past die betekenis - nee - weet ik niet zeker) -Ken ik een soortgelijk woord in mijn eigen moedertaal? -Kan ik de betekenis aan iemand vragen? (ja – nee) -Kan ik het woord opzoeken in een woordenboek? (ja – nee) -Past de betekenis die iemand mij vertelt of die ik opzocht in de context? -Weet ik het nog altijd niet, dan lees ik voort en onthoud het woord tot ik het aan iemand anders kan vragen of voor een volgende keer.	<u>Verbanden leggen om tot tekstbegrip te komen:</u> Wat heeft ertoe geleid dat ... ? Waarom is dit gebeurd? <u>De lezer vraagt:</u> Wat weet ik al? Wat weet ik nog niet? Begrip ik het voldoende? Weet ik wat ik kan doen als ik de tekst niet meer begrijp? Welke andere leesstrategieën kunnen me helpen? <u>De lezer zegt:</u> Welke herstelstrategieën kan ik inzetten om toch te begrijpen wat ik gelezen heb? -Ik ga trager lezen. -Ik lees aandachtiger. -Ik lees het stukje dat ik niet begrijp opnieuw. -Ik lees nog eerst een stukje verder. -Ik lees het stukje hardop. -Ik kijk naar de foto of de illustraties, misschien kunnen de afbeeldingen mij helpen. -Ik vraag iemand om hulp als ik het nog steeds niet begrijp.	<u>De lezer stelt vragen op drie verwerkingsniveaus:</u> <u>1. Informatie herkennen en selecteren</u> Wie is het hoofdpersoonage? Wat gebeurt er met...? Waar speelt het verhaal zich af? Wanneer is dit gebeurd? <u>2. Informatie ordenen, verbinden en samenvatten</u> Wat gebeurde er eerst? Wat daarna? Hoe eindigde het? Hoe komt het dat...? Waarom doet hij...? Wat is het verband tussen de afbeelding en de tekst? Welke verbanden zie ik tussen de tekst en eerder gelezen tekst? Wat lees ik tussen de regels? Wat weet ik, ook al staat het niet letterlijk in de tekst? Kan ik in mijn eigen woorden vertellen waarover dit stukje tekst gaat? <u>3. Informatie beoordelen</u> Wat vind ik van de tekst? Kreeg ik de informatie die ik nodig hebt? Met welk personage voel ik mij het meest verbonden? Welke informatie uit de tekst kan ik verbinden met mijn eigen ervaring of kennis?	Dit is een herstelstrategie die de lezer kan inzetten om tot meer tekstbegrip te komen (zie ook 'begrip controleren') <u>Herlezen:</u> de hele tekst een deel van de tekst <u>Terugblikken:</u> de kaft de korte inhoud de prenten een schema een foto de titel vorige zin, tekstdeel, een bladzijde, een hoofdstuk	<u>Door vragen te stellen:</u> Waarover gaat de tekst? Wat onthoud je hieruit? Wat zijn nu de belangrijkste zaken? Wat geef je mee aan iemand die de tekst niet las? Vertel in 3 zinnen wat je gelezen hebt. <u>Door een visuele voorstelling:</u> Welke structuur zie ik in de tekst: probleem/oplossing, oorzaak/gevolg, deel/geheel? Kan ik een passend schema maken bij deze structuur? Bv. schema, mindmap, tabel, grafiek, woordspinn, lijst, tekening, ... <u>De lezer zegt:</u> Uit deze tekst onthoud ik.... De twee belangrijkste zaken uit dit stukje tekst zijn... Aan iemand die de tekst niet gelezen heeft, zou ik het volgende willen vertellen over deze tekst. Kort samengevat gaat deze tekst over... Ik lees hier dat er drie oorzaken zijn en dat zullen ze nu wel uitleggen dus ik ga die oorzaken tijdens het lezen noteren in een schema van oorzaak-gevolg.

Leesstrategieën zijn een middel. De (voor)gelezen tekst begrijpen is het doel.

Figuren luister- en leesstrategieën

Leesdoel stellen - de boogschutter

Hij schiet een pijl af naar het doel.

De boogschutter staat aan de linkerkant, het doel aan de rechterkant.

Dit symboliseert dat je jezelf voor het lezen een leesdoel stelt.

Na het lezen blik je daarop terug:
is mijn leesdoel bereikt?

Voorspellen - de waarzegster

Zij kijkt in haar glazen bol en voorspelt de toekomst.
De glazen bol staat hier symbool voor het voorspellen.

Wat zal er gebeuren met...?
Waarover zal de tekst gaan?
Wat verwacht ik van de tekst?

Visualiseren - de schilder

Hij roept beelden op in zijn hoofd.
De schilder tekent de beelden die hij in zijn
hoofd oproept bij het lezen op zijn doek.

Het schilderij staat symbool voor het beeld dat
de lezer in zijn hoofd maakt.

Voorkennis ophalen - de ontdekkingsreiziger

Tijdens het lezen zet de ontdekkingsreiziger alle informatie en kennis in die zij verworven heeft tijdens al haar wereldreizen.

Zij heeft een rugzak vol met kennis van de wereld. Die rugzak staat symbool voor de voorkennis van de lezer.

Woordbegrip controleren - de quizmaster

Tijdens het lezen controleert de quizmaster of hij de woorden begrijpt die hij leest.

Hij gebruikt daarvoor verschillende woordleerstrategieën en die worden hier gesymboliseerd door de 2 quizkandidaten.

Hier kunnen de 3 ui'tjes aan vastgekoppeld worden als voorbeelden van woordleerstrategieën.

1. Uitbeelden door een tekening of foto te tonen
2. Uitleggen door een synoniem
3. Uitbreiden door het woord in een zin te gebruiken of in een andere context te plaatsen

Begrip controleren - de detective

Tijdens het lezen controleert de detective of hij begrepen heeft waarover de tekst gaat.
Het vergrootglas staat symbool voor het controleren.

Weet ik nog wat ik al gelezen heb?
Begrijp ik wat ik lees?
Weet ik wat ik kan doen als ik de tekst niet meer begrijp?

Vragen stellen - de journalist

Voor, tijdens en na het lezen stelt de journalist zichzelf vragen over de tekst.

De microfoon staat symbool voor de vragen die de lezer zichzelf stelt.

Kan ik een vraag bedenken waarop ik een antwoord vind in de tekst?

Wat lees ik tussen de regels?

Welke verbanden zie ik tussen de tekst en de afbeeldingen?

Terugblikken en herlezen - de archeoloog

Tijdens het lezen herleest de archeoloog een stukje van de tekst. Zij blikt dus letterlijk terug in de tijd. Dit stukje tekst herleest zij trager en met meer aandacht.

Het schepje staat hier symbool voor het nauwkeuriger, trager en met meer aandacht lezen van dit stukje tekst.

Samenvatten - de cowgirl

De cowgirl haalt met haar lasso de essentie uit de tekst.
Die lasso staat symbool voor het samenvatten.

Waarover gaat de tekst?

Kan ik de tekst met mijn eigen woorden vertellen op een logische manier?